

หัวข้อวิจัย	การพัฒนาศูนย์เด็กเล็กในอุดมคติด้านการมีส่วนร่วม: กรณีศึกษาศูนย์เด็กเล็กตำบลคอนแก้ว อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่
ชื่อผู้วิจัย	ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิทยาภรณ์ มานะจตุติ
คณะ	ครุศาสตร์
มหาวิทยาลัย	มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
ปีการศึกษา	2551

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานและรูปแบบการดำเนินงานศูนย์เด็กเล็กในอุดมคติด้านการมีส่วนร่วม และศึกษาผลการพัฒนาบุคลากรด้านการมีส่วนร่วมของศูนย์เด็กเล็กตำบลคอนแก้ว อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่ กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ผู้บริหาร ผู้ดูแลเด็ก ผู้ปกครอง ชุมชนและเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง การดำเนินงานใช้การจัดเวทีสนทนากลุ่มเป้าหมาย สัมภาษณ์เชิงลึก สังเกตและจดบันทึก ประชุมปฏิบัติการพัฒนารูปแบบการมีส่วนร่วมและทดลองใช้รูปแบบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย กรอบคำถามในการสัมภาษณ์เชิงลึก ประเด็นสนทนากลุ่มเป้าหมาย แบบสอบถาม แบบทดสอบและแบบประเมิน การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา การหาค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และหาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐานพบว่า ศูนย์เด็กเล็กเปิดดำเนินงาน โดยองค์การบริหารส่วนตำบลคอนแก้ว เมื่อปี พ.ศ. 2546 โดยขอใช้พื้นที่ของโรงเรียนบ้านคอนแก้ว อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่ ปัจจุบันมีครู 5 คน มีนักเรียน 58 คน ใช้ระบบบริหารโดยให้คณะกรรมการตนเองและมอบหมายให้เจ้าหน้าที่บรรณารักษ์ประสานงานนิเทศเดือนละ 2 ครั้ง แล้วรายงานให้ผู้บริหารทราบ ศูนย์เด็กเล็กมีปัญหาด้านความคับแคบของสถานที่ ขาดผู้บริหาร ขาดเอกภาพในการจัดกิจกรรมพัฒนาเด็กและการยอมรับจากชุมชนบางส่วน รูปแบบการมีส่วนร่วมเดิมคือ มีหน่วยงานในชุมชนสนับสนุนทรัพยากรบ้าง ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในระดับน้อย ผู้เกี่ยวข้องได้กำหนดเป้าหมายการพัฒนาร่วมกันใน 4 ด้านคือ ด้านสถานที่ ด้านกิจกรรม ด้านบริการและด้านบริหาร โดยประยุกต์ใช้ทฤษฎีระบบในการพัฒนารูปแบบการดำเนินงานมีส่วนร่วม “มณีรัตน์โมเดล” ประกอบด้วย กระบวนการดำเนินงาน 3 ขั้นตอนคือ ขั้นพาคิด ขั้นพาทำและขั้นให้นำตนเอง โดยผู้ปฏิบัติแบ่งเป็นทีมนำ ทีมทำและทีมหนุน

ผลการทดลองใช้รูปแบบการมีส่วนร่วมพบว่าศูนย์เด็กเล็กมีการพัฒนางานทุกด้านได้แก่ ด้านการบริหาร ด้านสถานที่ ด้านบริการและด้านกิจกรรมในระดับดี ($\bar{x} = 4.04$) และเด็กร้อยละ 93.17 มีพัฒนาการทุกด้านในระดับดี ค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมกรรมการมีส่วนร่วมของผู้บริหาร ผู้ดูแลเด็ก และผู้ปกครอง หลังการดำเนินโครงการเพิ่มสูงขึ้น แตกต่างจากก่อนดำเนินโครงการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมกรรมการมีส่วนร่วมของชุมชน เครือข่ายและนักวิจัยโดยรวม อยู่ในระดับมาก